Motion

1980/81:1600

av Britta Hammarbacken och Margaretha af Ugglas om ändring av beredskapskungörelsen

Bland de genomgående principer som numera kännetecknar det svenska totalförsvaret märks följande:

- det finns ingen automatisk koppling mellan vissa beredskapsåtgärder på den civila sidan och vissa andra sådana åtgärder på den militära sidan, även om av praktiska skäl vissa åtgärder brukar följas åt,
- myndigheterna bibehåller under det s. k. skymningsläget, innan krig eller krigsfara råder, fredstidens organisation och föreskrifter oförändrade så långt detta är möjligt,
- skillnaden mellan organisation, ansvar och bestämmelser i fred och under krigsförhållanden skall vara så liten som möjligt,
- myndigheterna strävar därför efter att under en skärpning av läget inte vidta mer genomgripande beredskapsåtgärder än vad som behövs för att de skall kunna bemästra situationen. I enlighet härmed söker man till omfattning, tid och giltighetsområde anpassa myndighetsåtgärderna efter det aktuella behovet,
- beredskapsåtgärderna blir härigenom selektiva och beredskapen flexibel.

Av det sagda följer att man, då förberedelsetid ges, söker komma ifrån användningen av de tämligen onyanserade samlingsbegrepp som under benämningen beredskapsgrad III, II och I anvisas i kungörelsen 1960:515 om vad som skall iakttas vid beredskapstillstånd m. m. (beredskapskungörelsen). Dessa begrepp får numera anses huvudsakligen ha sitt värde i lägen då regeringen av tidsnöd inte hinner figursy en samling författningar eller delar av författningar som mer noggrant anpassats till situationen.

Lagen 1960:513 om beredskapstillstånd bemyndigar regeringen att förordna om beredskapstillstånd om riket befinner sig i krigsfara. Genom förordnandet utlöses en mängd beredskapsåtgärder hos myndigheterna. Dessa beskrivs närmare i beredskapskungörelsen.

I vad gäller försvarsmakten bemyndigas i 3 § regeringen att bestämma i vilken omfattning och på vad sätt krigsorganisationen skall intas. Några bestämda steg eller grader för en upptrappning av beredskapen anges sålunda inte, utan regeringen anpassar åtgärderna efter läget.

För de civila myndigheterna anger beredskapskungörelsen däremot att, när beredskapstillstånd inträder, någondera av tre formellt beskrivna beredskapsgrader skall intas. Denna beredskap skall enligt kungörelsen intas inom hela riket. Såvitt vi förstår måste den senare föreskriften i vissa fall,

exempelvis då landet utsätts för ett angreppshot riktat mot en avgränsad del av gränsen, leda till onödiga och ekonomiskt betungande beredskapsåtgärder i de delar av landet som inte berörs av hotet. För att – närmast då det gäller sjukvården – inte ansvariga myndigheter i de delar av landet som inte berörs av krigsfaran skall behöva belastas i onödan föreslår vi att i första hand 5 § första stycket beredskapskungörelsen ändras i enlighet med följande:

5 § "Inom det allmänt civila medicinalväsendet skall, när beredskapstillstånd inträder, lägsta sjukvårdsberedskap (beredskapsgrad III) intagas i den omfattning och på det sätt, som regeringen bestämmer."

Med anledning av vad som anförts hemställs

att riksdagen i skrivelse till regeringen begär en utredning om ändring av beredskapskungörelsen.

Stockholm den 27 januari 1981

BRITTA HAMMARBACKEN (c) MARGARETA AF UGGLAS (m)